

saksframlegg

Dato:	Referanse:	Vår saksbehandlar:
09.09.2013	54350/2013	Hans Blø

Saksnr	Utval	Møtedato
	Kontrollutvalet	02.10.2013
	Fylkestinget	14.10.2013

Kontrollutvalet - val av forvaltningsrevisjonar i 2014**Bakgrunn**

Fylkestingets ansvar for tilsyn og kontroll av fylkeskommunen inneber at fylkestinget er oppdragsgivar for kontrollutvalet, og er det einaste organet som kan instruere kontrollutvalet i saker av tilsyns- og kontrollmessig karakter.

Det har følgjeleg vore rutine at fylkestinget avgjer kva prosjekt innan forvaltningsrevisjon som skal gjennomførast det enkelte år, men slik at kontrollutvalet gir tilråding om aktuelle prosjekt. Kontrollutvalet skal sørge for at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon, og rapportere om resultatet av revisjonen til fylkestinget. Denne saka gjeld val av prosjekt i 2014.

Forvaltningsrevisjon er etter definisjonen ei systematisk undersøking av fylkeskommunens tenesteproduksjon, myndeutøving eller intern forvaltning vurdert i høve til overordna regelverk, retningslinjer eller vedtak o.a. føresetnader. Forvaltningsrevisjon er ei veldefinert revisjonsform med eigen fastlagt arbeidsmetodikk og revisjonsstandard.

Prosedyre for og val av prosjekt

Revisjonsforma er ressurskrevjande, både for revisjonen og administrasjonen, og for dei folkevalde som får prosjektrapportane til behandling. Det er såleis viktig at arbeidet blir opplevd som nyttig av alle, og gir fylkeskommunen samla sett ein meirverdi. Talet på prosjekt i året har vore avgrensa til 4, og valet av konkrete prosjekt bør dermed vere velbegrunna, gjerne knytt til eit uttalt ønske om å få evaluert og ev. forbetra fylkeskommunens innsats på eit område.

Kontrollutvalet skal som del av prosedyren få utført ei *overordna analyse* av fylkeskommunen for å avdekke område der fylkeskommune har utfordringar i å imøtekomme lovkrav, nasjonale føringar eller eigne vedtak og målsettingar. Ei slik analyse gir ikkje eit svar med to strek under, men indikasjonar på tilhøve som bør undersøkast nærare. Kontrollutvalet vil ut frå denne analysen kunne gi råd til fylkestinget om prosjektvalet.

Viktige kjelder for analysen er sentrale saksdokument som dei folkevalde organa behandlar, der fylkeskommunens totale verksemd og engasjement blir vurdert og evaluert. Særleg gjeld dette fylkesplandokumenta o.a. plandokument,

økonomiplanen med årsbudsjettet, og årsrapporten, som alle gir omtale og evaluering av fylkeskommunens innsats på ulike område, slik administrasjonen sjølv vurderer den.

Behandlinga av dokumenta i fylkestinget og synspunkta som blir fremja frå representantane, gir og innspel til analysen.

Statistikk frå KOSTRA, som gir økonomiske og produksjonsmessige data om fylkeskommunen og samanlikna med andre fylkeskommunar, er og ei kjelde. Dersom det blir avdekka vesentlege avvik i talmaterialet kan det ev. gi innspel til nærare undersøkingar.

I tillegg er det gjennomført ei spørjeundersøking blant fylkestingets medlemmer, i juni, der formålet var å få signal frå det folkevalde nivået om på kva politikkområde eller teneste det er viktig å få utført forvaltningsrevisjon.

Alt materialet frå dokumentanalysen, debattane i fylkestinget, KOSTRA og spørjeundersøkinga vart lagt fram for og drøfta i kontrollutvalet i møte den 4. sept. d.å. (sak Ko-36/13), med grunnlag i ei oppsummering og med konkrete forslag om prosjekt frå kontrollsjefen.

Kontrollutvalet fann å ville tilrå følgjande 4 forvaltningsrevisjonar i 2014 (uprioritert rekkefølge):

Bruttoanbod i bussdrifta.

Kapasitet og tilbodsstruktur i vidaregåande skolar.

Innkjøpsområdet og anskaffelsesregelverket.

Kommuneretta utviklingsarbeid.

Grunngiing av prosjektforslaga

Bruttoanbod i bussdrifta.

I budsjett- og årsrapportdokumenta er det særleg fokus på det nye anbodsregimet i bussdrifta, knytt til bruttoanbod, inntektsansvar for fylkeskommunen og nytt billetteringssystem. Det nye regimet gir fylkeskommunen administrative utfordringar, i tillegg til at dei fastsette økonomiske rammene blir utfordra av endringar, - nye krav, tilpassing av ruter m.v. Området er følgjeleg risikofylt.

Det er og fokus på og ønske om å få utnytta betre og meir effekt av busstilbodet. Det nye anbodsregimet vil gi moglegheit for dette.

Blant forslaga i spørjeundersøkinga til medlemene i fylkestinget er det og forslag å få evaluert anbodsregimet i bussdrifta, spesielt dei økonomiske verknadene.

Jamvel om det er noko tidleg å evaluere det nye anbodsregimet i bussdrifta i 2014, har temaet fått såpass fokus at eit prosjekt på området bør vere aktuelt, som ei tidlegevaluering om kva ein har oppnådd, og moglege gevinstar vidare.

Kapasitet og tilbodsstruktur i vidaregåande skolar.

Det å tilpasse kapasitet og tilbudsstruktur i skolane med det synkende elevtalet og lokale variasjonar, elevane sine ønskje, fritt skoleval og rett til vgo, samt dei økonomiske rammene sett i samanheng med klassereserven blir nemnt som spesielt utfordrande i budsjett- og årsrapportdokument. Det samla elevtalet er på veg ned, medan det aukar i Ålesundsregionen i perioden. Skole- og tilbudsstrukturen blir påverka av dette, samt oppfyllinga av elevar i enkelte grupper, som er svak frå før enkelte stader. M.a. vil dette gjere det vanskelegar å innfri søkjarane sine førsteønske.

Kostra-tal viser og at Møre og Romsdal har eit relativt høgare kostnadsnivå i vgs. pr elev enn i landet elles, medan tenesteindikatorane ligg om lag på nivå med eller litt over snittet i landet. Det kan skuldast ein noko dyr skole- og tilbudsstruktur. Problematikken kan vere interessant for ei nærare undersøking, med ei kartlegging av omsyna som påverkar skoletilbodet, og verknadene av særlege tiltak for å avhjelpe situasjonen.

Det er verd å merke seg at spørjeundersøkinga blant fylkestingets medlemmer gav svært høg score for problemstillingar innan vidaregåande skolar (2,78 poeng av 3 moglege).

Innkjøpsområdet og anskaffelsesregelverket.

Innkjøpsområdet/anskaffelsesforskrifta har normalt vore rekna som eit høgrisikoområde. I politkarundersøkinga får området ein score på 2,5, dvs. på grensa til sær viktig. På dette området har kontrollutvalet ei "løpande" bestilling hos fylkesrevisjonen om å ha fokus på området i rekneskapsrevisjonen, og har jamleg fått rapportar om status på etterlevinga av regelverket. Etter siste rapport i 2011 vart rutine på området i administrasjonen omlagt og skjerpa.

I tillegg skal innkjøpsverksemda og anbudsregimet medverke til openheit, konkurranse og billegare innkjøp gjennom rammeavtalar, og for å få meir effektive innkjøp og forenkling av prosedyrar. Området er sentralt i å forebygge og oppdage illojale handlingar, korrupsjon og smøring.

Det er no høveleg å få ein ny statusrapport i form av ein forvaltningsrevisjon, der ein ser på problematikken i eit slikt breiare perspektiv.

Kommuneretta utviklingsarbeid.

Satsinga Lokal samfunnsutvikling i kommunane (LUK) har vore ein viktig berebjelke i fylkeskommunens kommuneretta utviklingsarbeid dei siste åra, med vekt på rettleiing og å vere koordinator og støttespelar for kommunane i å byggje attraktive lokalsamfunn. Målet er å heve kompetansen i kommunane på områda samfunnsanalyse, planlegging og gjennomføring av lokalt utviklingsarbeid. Andre viktige satsingar har vore og er utbygging av breibandtilbodet i fylket, tettstadprogrammet, omstillingskommuneprogrammet, bysatsinga og til dels hoppid.no. I same kategori kan og nemnast støtte til kommunale næringsfond, RDA –kompensasjonsmidlar o.a. direkte og indirekte økonomiske incentiv.

Satsingane, tiltaka og støtteordningane utgjer store beløp, heng saman og har mange like innfallsvinklar og samanfallande mål. Kommunane har ei nøkkelrolle og er avgjerande for om fylkeskommunen lukkast, samstundes som det er forventningar hos kommunane til fylkeskommunens involvering og oppfølging. Det

bør undersøkast i kva grad ein oppnår god samhandling og samordning på området samt kva effektar ein kan sjå over tid.

Reserveprosjekt

Kontrollsjefen vil i tillegg til kontrollutvalets forslag foreslå at det blir sett opp eit reserveprosjekt, dersom noko prosjekt av ulike grunnar skulle bli uaktuelt. Etter ønskja i kontrollutvalet vil kontrollsjefen foreslå følgjande reserveprosjekt:

Administrativ organisering og styring i sentraladministrasjonen, og intern kontroll.

Fokusområda organisering, kompetanse samt leiing og administrasjon blir framheva for fleire av tenesteområda i sentraladministrasjonen i politkarundersøkinga, der fleire og oppnår relativt høg score (2,5). Prosjektet var mellom dei prosjekta som vart foreslått av kontrollutvalet til utføring i 2013, m.a. med bakgrunn i høg score i politkarundersøkinga i 2012. Prosjektet vart nedprioritert ved behandlinga i fylkestinget, til reserveprosjekt. Etter kontrollsjefens vurdering er prosjektet framleis aktuelt, og temaet har fått særleg aktualitet ved at regjeringa med KS som samarbeidspartnar, har sett fokus på å få denne problematikken på dagsorden i kommunane og fylkeskommunane. Det kan tvillaust vere nyttig å få ein statusgjennomgang i vår fylkeskommune, og ev. i kva grad sentrale anbefalingar er blitt følgde opp.

Prosjektutforming m.m.

Ovanfor er det gitt ei grovskisse over kva utfordringar som kvart av dei valde tenesteområda representerer. I det vidare skal det utleiast problemstillingar og kriteria som grunnlag for forvaltningsrevisjonsprosjekta, gjennom ei projektskisse som kontrollutvalet får seg førelagt. Det ligg i korta at omfanget av det endelege prosjektet må avgrensast og temaet spissast, venteleg mot dei mest vesentlege tilhøva. Innspel og ønske frå politisk hald vil vere ein del av utforminga av prosjektet.

Når det gjeld prioritering av rekkefølga i utføringa av prosjekta bør kontrollutvalet få fullmakt til å fastsette dette, ettersom det må tilpassast ressursituasjonen ved fylkesrevisjonen. Kontrollutvalet bør og få fullmakt til å ta endeleg stilling til utforminga av prosjekta, og ev. bortfall av prosjekt og iverksetting av reserveprosjekt.

Forslag til vedtak:

Fylkestinget sluttar seg til kontrollutvalets forslag til prosjekt innan forvaltningsrevisjon i 2014, med desse prosjekta:

Bruttoanbod i bussdrifta.

Kapasitet og tilbodsstruktur i vidaregåande skolar.

Innkjøpsområdet og anskaffelsesregelverket.

Kommuneretta utviklingsarbeid.

Reserveprosjekt:

Administrativ organisering og styring i sentraladministrasjonen, og intern kontroll.

Kontrollutvalet får fullmakt til å prioritere rekkefølga mellom prosjekta, og ta nærare avgjerd om utforming og gjennomføring, ev. iverksetting av reserveprosjekt.

Hans Blø
kontrollsjef